

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЧЕРКАСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА БІЗНЕСУ**

УХВАЛЕНО

Педагогічною радою коледжу
Протокол № 1 від 30 серпня 2021р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор

Людмила КРИКУНЕНКО

«30» серпня 2021 р.

**Положення
про академічну доброчесність
у Черкаському фаховому коледжі
харчових технологій та бізнесу**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Черкаському фаховому коледжі харчових технологій та бізнесу (далі – Фаховому коледжі) закріплює моральні принципи, правила і норми академічної доброчесності педагогічних працівників та здобувачів фахової передвищої освіти в освітній діяльності та науковій роботі.

1.2. Положення про академічну доброчесність (далі Положення) розроблено на основі Конституції України, Законів України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про фахову передвищу освіту» «Про наукову та науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу діяльність», «Про запобігання корупції», Цивільного Кодексу України, Статуту Черкаського фахового коледжу харчових технологій та бізнесу, Правил внутрішнього розпорядку Фахового коледжу, Колективного договору та інших нормативно-правових актів законодавства України та нормативних актів Фахового коледжу.

1.3. Педагогічні працівники та здобувачі фахової передвищої освіти Фахового коледжу зобов'язані дотримуватися загальновизнаних норм етики, моралі, поважати гідність осіб, які працюють та навчаються у Фаховому коледжі; формувати сприятливе середовище для забезпечення дієвої організації освітнього процесу та підвищення престижу Фахового коледжу; виконувати норми цього Положення.

2. ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Забезпечення академічної доброчесності у Фаховому коледжі базується на принципах верховенства права, демократизму, законності, соціальної справедливості, рівноправності, гарантування прав і свобод, науковості, толерантності, наукової сумлінності, професіоналізму та компетентності, партнерства і взаємодопомоги, поваги та взаємної довіри, відкритості й прозорості.

2.3. Академічна доброчесність передбачає дотримання правил посилення на джерела інформації у випадку використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання вимог про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну науково-педагогічну (творчу) діяльність; контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти; об'єктивне оцінювання результатів навчання.

3. ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. Дотримання академічної доброчесності педагогічними працівниками фахової передвищої освіти передбачає:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм законодавства України в сфері освіти та вищої освіти;
- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- повагу до осіб, які здобувають освіту, до їхніх батьків та осіб, які їх замінюють, незалежно від віку, статті, стану здоров'я громадянства, національності, ставлення до релігії, кольору шкіри, місця проживання, мови спілкування, походження, соціального і майнового стану, наявності судимості, а також інших обставин;
- якісне, вчасне та результативне виконання своїх функціональних обов'язків;
- впровадження у свою діяльність інноваційних методів навчання;
- підвищення своєї кваліфікації відповідно до вимог законодавства;
- дотримання правил посилення на джерела інформації у разі використання відомостей, написання методичних матеріалів, наукових робіт тощо;
- нерозголошення конфіденційної інформації, інформації з обмеженим доступом та інших видів інформації відповідно до вимог законодавства у сфері інформації та звернення громадян;
- надання достовірної інформації;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;
- уникнення приватного інтересу та конфліктів інтересів;
- відповідальність за порушення академічної доброчесності;
- негайне повідомлення адміністрації Фаховий коледжу у разі отримання для виконання рішень чи доручень, які є незаконними або такими, що становлять загрозу правам, які охороняються законом, свободам чи інтересам окремих громадян, юридичних осіб, державним або суспільним інтересам;
- забезпечення бездоганної чесності та прозорості на всіх стадіях наукового дослідження, вважати неприпустимим прояви плагіату, самоплагіату, фабрикування та фальшування даних;
- запровадження в практичну діяльність інноваційних педагогічних технологій, спрямованих на гармонійне поєднання світоглядних, комунікаційних, компетентнісних аспектів, розвиток активного інтелекту й соціальної корисності особистості;
- наукове обґрунтування використання віртуальних технологій в освітньому процесі, недопущення проявів шкідливого впливу на свідомість

людини, експлуатації її інтелекту, підміни істинного знання віртуальним захопленням;

- формування гнучких освітньо-професійних програм та дисциплін, що адаптуються у середовище сучасних інформаційно-комунікаційних технологій і бізнес-практик, дотримуючись принципу інформаційної цінності та етики;

- сумлінне проведення на високому професійному рівні кожного заняття, не допущення безпринципності в освітньому процесі, дотримуючись педагогічного такту; формування на заняттях духу взаємного порозуміння та доброзичливості;

- об'єктивне оцінювання знань здобувачів освіти, не допускаючи особистої неприязні, впливу родини, друзів чи службових осіб;

- підтримання здобувачів фахової передвищої освіти у наукових починаннях, сприяння розкриттю їх наукового потенціалу, забезпечення поваги думки здобувачів фахової передвищої освіти та підтримку студентських пропозицій;

- не створювати здобувачам фахової передвищої освіти на заняттях чи іспитах сприятливих умов для списування, використання недозволених матеріалів, фальсифікації даних під час складання іспитів, заліків, захистів випускних кваліфікованих проектів (робіт);

- ведення просвітницької роботи, виховання сучасних професіоналів на засадах гуманізму, плюралізму та патріотизму.

3.2. Дотримання академічної доброчесності здобувачами фахової передвищої освіти передбачає виконання таких норм та правил:

- дотримання норм Конституції України;
- дотримання норм законодавства України в сфері освіти та фахової передвищої освіти;

- дотримання загальноприйнятих етичних норм;
- дотримання норм законодавства України про авторське право;
- усвідомлювати своє покликання як студента Фахового коледжу оволодіти спеціальністю і бути корисним суспільству;

- гідно нести звання студента Фахового коледжу, представляти свій Фаховий коледж, захищати честь і сприяти створенню його позитивного іміджу;

- сповідувати принципи академічної свободи, інтелектуальної самостійності та відповідальності; ініціювати пропозиції, спрямовані на удосконалення навчально-виховної роботи, гуманізацію освітнього процесу та організацію внутрішнього життя Фахового коледжу;

- підтверджувати свій рівень сумлінності у всьому освітньому процесі: виконувати графік освітнього процесу, своєчасно складати заліки та іспити, виконувати курсові проекти (роботи);

- не допускати проявів академічної недоброчесності: прохання про сприяння, надання або отримання допомоги від третіх осіб під час складання будь-якого виду підсумкового контролю; наклепи інших здобувачів фахової передвищої освіти та педагогічних працівників; використання родинних або

службових зв'язків для отримання позитивної чи вищої оцінки; списування під час написання контрольної роботи, модуля, складання заліку, іспиту;

- не пропонувати неправомірну винагороду педагогічним працівникам при оцінюванні результатів виконання навчальних, випускних кваліфікаційних, дослідницьких завдань тощо;

- не допускати хибного трактування колективізму під час контрольної роботи, іспиту, заліку; не копіювати в інших здобувачів фахової передвищої освіти звітів, лабораторних робіт, комп'ютерних завдань, курсових проєктів (робіт) тощо;

- сповідувати культуру наукової сумлінності під час здійснення всіх видів наукової діяльності, не допускати плагіату в наукових та кваліфікаційних працях;

- не здійснювати самовільно аудіо- чи відеозапису навчальних лекцій;

- поважати педагогічного працівника як людину, особистість, педагога і співпрацювати для розвитку науково-освітніх новацій і захисту суспільної моралі;

- розвивати в собі лідерські якості, духовно-інформаційну мобільність та вміння працювати в команді;

- дотримуватись культури поведінки й спілкування, відстоювати морально-етичні принципи і стандарти, цивілізовані підходи і норми світосприйняття;

- створювати і підтримувати сприятливий морально-психологічний клімат у студентському середовищі, бути толерантним;

- проявляти активну життєву позицію, бути ініціативним у всіх сферах життя Фахового коледжу;

- ощадливо ставитися до майна Фахового коледжу та його інфраструктури, дотримуватися чистоти і порядку в усіх приміщеннях Фахового коледжу, на його території, гуртожитку.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ КОМІСІЇ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. Із метою виконання норм цього Положення у Фаховому коледжі створюється Комісія з питань академічної доброчесності або Робоча група з питань етики та академічної доброчесності, організації і контролю за додержанням принципів академічної доброчесності (далі – Комісія).

4.2. Із метою впровадження академічної доброчесності у Фаховому коледжі Комісія готує методичні матеріали, правила, пам'ятки тощо для забезпечення виконання усіх норм статті 42 Закону України «Про освіту» та цього Положення.

4.3. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції адміністрації Фахового коледжу щодо вживання заходів відповідно до законодавства України та нормативних документах Фахового коледжу.

4.4. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері освіти та фахової передвищої освіти, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Статутом Черкаського фахового коледжу харчових технологій та бізнесу, Правилами внутрішнього розпорядку, іншими нормативними документами Фахового коледжу та цим Положенням.

4.5. До складу Комісії за посадами входять: заступник директора з навчальної роботи, заступник директора з виховної роботи, голови циклових комісій, голова студентського парламенту Фахового коледжу.

4.6. Склад Комісії затверджується наказом директора Фахового коледжу за поданням рішення педагогічної ради Фахового коледжу. Строк повноважень Комісії становить 3 роки.

4.7. До Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень може звернутися будь-який працівник Фахового коледжу або здобувач фахової передвищої освіти.

4.8. Комісія зі свого складу обирає голову та секретаря. Голова Комісії веде засідання, підписує протоколи, рішення тощо. Повноваження відносно ведення протоколу засідання, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні тощо здійснює секретар.

4.9. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові та позачергові, що скликаються за необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

4.10. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

4.11. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує голова та секретар.

4.12. Будь-який учасник освітнього процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи про можливість такого порушення, повинен звернутися до голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, для здобувачів вищої освіти курс та група, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

4.13. На засіданні Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання порушення Положення про академічну доброчесність.

4.14. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки носять рекомендаційний характер, подаються директору для прийняття рішення щодо подальшого вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

4.15. Повноваження Комісії:

- одержувати, розглядати, здійснювати аналіз заяв щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів з тієї чи іншої галузі, а також

використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;

- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики педагогічних працівників та здобувачів фахової передвищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню та наукову діяльність Фахового коледжу;
- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог законодавства України та нормативних документів Фахового коледжу.

5. ПОПЕРЕДЖЕННЯ НЕДОТРИМАННЯ НОРМ ТА ПРАВИЛ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Для попередження недотримання норм та правил академічної доброчесності у Фаховому коледжі використовується комплекс профілактичних заходів:

- ознайомлення здобувачів фахової передвищої освіти й педагогічних працівників із цим Положенням;
- інформувати здобувачів фахової передвищої освіти, педагогічних працівників про необхідність дотримання правил академічної доброчесності, професійної етики;
- проведення семінарів із здобувачами фахової передвищої освіти з питань інформаційної діяльності Фахового коледжу, правильності написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань;
- контроль голів циклових комісій, керівників курсових робіт, курсових проєктів, членів екзаменаційних комісій щодо правильного оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичень ідей, тверджень, відомостей тощо;
- перевірка випускних курсових проєктів на предмет академічного плагіату; експертна оцінка та (або) технічна перевірка (за допомогою спеціалізованих програмних засобів) щодо ознак академічного плагіату в дисертаційних монографіях, наукових статтях відповідно до Регламенту перевірки на академічний плагіат курсових робіт (проєктів) здобувачів фахової передвищої освіти, матеріалів, поданих до опублікування у періодичних і неперіодичних наукових виданнях.

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. За порушення норм цього Положення учасники освітнього процесу притягуються до відповідальності відповідно до вимог законодавства України.

● Відповідно до Закону України «Про освіту» формами академічної недоброчесності вважається:

- академічний плагіат;
- само плагіат;
- фабрикація;
- фальсифікація;
- списування;
- необ'єктивне оцінювання;
- академічне шахрайство;
- академічний обман;
- академічне хабарництво;
- конфлікт інтересів;
- приватний інтерес;
- службова недбалість;
- зловживання впливом.
- виконання на замовлення та (або) продаж академічних текстів (контрольних, курсових робіт (проєктів), навчальної літератури);
- приписування результатів колективної діяльності одній або окремим особам без узгодження з іншими учасниками авторського колективу або внесення до списку авторів наукової чи навчально-методичної праці осіб, які не брали участь у створенні продукту.

6.2. Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднення творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства, без належного оформлення посилань.

Використання запозичених текстів у письмових роботах допускається за умови, що зазначені всі джерела запозичень.

Перевірці на академічний плагіат підлягають:

- навчальні (курсів проєкти (роботи), реферати тощо) здобувачів фахової передвищої освіти, науково-методичні праці (підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій), монографії та інші роботи, що вимагають рекомендації педагогічної ради Фахового коледжу до видання, а також дистанційні курси. Організацію перевірки вищезазначених матеріалів здійснюють голови циклових комісій;
- рукописи статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів. Організацію перевірки здійснюють головні редактори наукових журналів, які організовують відповідні заходи.

Форми академічного плагіату:

- використання у власному творі чужих матеріалів (зображень, тексту), у тому числі з мережі Інтернет, без належних посилань;
- пара фраз або цитування матеріалу, створеного іншою особою, як опублікованого, так і ні, без належного дотримання правил цитування;
- спотворене представлення чужих ідей, їх синтез або компіляція з першоджерел;

- представлення в якості власного твору (есе, курсової роботи (проєкту), тез, статті тощо) матеріалу, що був отриманий з Інтернету або від третіх осіб в обмін на фінансову винагороду / послугу чи соціальні зв'язки.

Самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів.

Фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях.

Фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень.

Списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема, під час оцінювання результатів навчання.

Необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

Академічне шахрайство передбачає будь-які дії учасників освітнього процесу змістом яких є:

- посилання на джерела, які не використовуються в роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);
- проходження процедур контролю знань підставними особами;
- списування – використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання;
- повторне використання раніше виконаної іншою особою письмової роботи (лабораторної, контрольної, індивідуальної, курсової роботи (проєкту) тощо);
- повторна публікація своїх наукових результатів;
- складання іспиту чи заліку іншою особою.

Академічний обман – надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

Академічне хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна чи послуг матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної вигоди в освітньому процесі. Неправомірна вигода - це грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи не грошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Конфлікт інтересів – наявність у особи приватного інтересу у сфері, в якій вона виконує свої службові чи представницькі повноваження, що може вплинути на об'єктивність чи неупередженість прийняття нею рішень, або вчинення чи не вчинення дій під час виконання зазначених повноважень.

Приватний інтерес – будь-який майновий чи немайновий інтерес особи, у тому числі зумовлений особистим, сімейним, дружнім чи іншими позаслужбовими стосунками з фізичними чи юридичними особами, у тому

числі ті, що виникають у зв'язку з членством або діяльністю в громадських, політичних, релігійних чи інших організаціях.

Службова недбалість – невиконання або неналежне виконання службовою особою своїх службових обов'язків через несумлінне ставлення до них, що завдало істотної шкоди правам, свободам та інтересам окремих громадян, державним чи громадським інтересам або інтересам окремих юридичних осіб.

Зловживання впливом – пропозиція, обіцянка або надання неправомірної вигоди особі, яка пропонує чи обіцяє (погоджується) за таку вигоду або за надання такої вигоди третій особі вплинути на прийняття рішення особою, уповноваженою на виконання функцій держави.

6.3. За порушення правил академічної доброчесності **педагогічні працівники** притягуються до таких форм відповідальності:

- дисциплінарна;
- адміністративна та кримінальна;
- відмова у присвоєнні педагогічної категорії чи присвоєнні педагогічного звання;
- позбавлення раніше присвоєної педагогічної категорії чи раніше присвоєного педагогічного звання;
- інші форми відповідно до вимог законодавства України.

Порушення норм цього Положення може передбачати накладання санкцій, в т.ч. звільнення з Фахового коледжу, за поданням Комісії з питань академічної доброчесності.

6.4. За порушення правил академічної доброчесності **здобувачі фахової передвищої освіти** притягуються до таких форм відповідальності:

- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, іспиту, заліку тощо);
- повторне проходження навчального курсу;
- попередження;
- позбавлення академічної стипендії;
- відрахування із числа студентів Черкаського фахового коледжу харчових технологій та бізнесу.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

У разі внесення змін до чинного законодавства, всі зміни та доповнення, до цього Положення вносяться шляхом видання наказу директора Фахового коледжу про підготовку нової редакції Положення про академічну доброчесність у Черкаському фаховому коледжі харчових технологій та бізнесу та затвердження його у встановленому порядку.

З моменту затвердження у встановленому порядку нової редакції «Положення про академічну доброчесність у Черкаському фаховому коледжі харчових технологій та бізнесу», попереднє втрачає чинність.